06/10/2022

Ο Αρχιεπίσκοπος Ευγένιος στο σημαντικότερο πνευματικό γεγονός που διοργανώνει η Κρήτη

Οικουμενικό Πατριαρχείο / Αρχιεπισκοπή Κρήτης

Σε κλίμα συγκίνησης και με αναφορές στην ιστορική σπουδαιότητα των Κρητολογικών Συνεδρίων, πραγματοποιήθηκε την Τετάρτη 5 Οκτωβρίου η έναρξη των εργασιών του ΙΓ' Διεθνούς Κρητολογικού Συνέδριου , στον Άγιο Νικόλαο Λασιθίου, το οποίο και θα διαρκέσει έως τις 9 Οκτωβρίου με την οργανωτική ευθύνη της Εταιρίας Κρητικών Ιστορικών Μελετών και του Δήμου Αγίου Νικολάου.

Την έναρξη των εργασιών του Κρητολογικού Συνεδρίου κήρυξε **ο Περιφερειάρχης Κρήτης κ. Σταύρος Αρναουτάκης**, ενώ σύντομο χαιρετισμό απηύθυναν **ο Δήμαρχος Αγίου Νικολάου κ. Αντώνιος Ζερβός,** ο Πρόεδρος του ΙΤΕ κ. Νεκτάριος Ταβερναράκης, η πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής, ομότιμη

καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Κρήτης κ. Όλγα Γκράτζιου, καθώς και ο Γενικός Γραμματέας της Οργανωτικής Επιτροπής, Πρόεδρος της ΕΚΙΜ καθηγητής του Πανεπιστημίου Κρήτης Αλέξης Καλοκαιρινός, τονίζοντας τη σπουδαιότητα των Κρητολογικών Συνεδρίων διαχρονικά και τη συμβολή τους στον Πολιτισμό και την Ακαδημαϊκή έρευνα.

Το παρών έδωσαν μεταξύ άλλων, ο **Αρχιμανδρίτης Τίτος Ταμπακάκης, Πρωτοσύγκελλος της Ιεράς Μητροπόλεως Πέτρας και Χερρονήσου,** ως εκπρόσωπος του απουσιάζοντος στο Φανάρι, Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Πέτρας και Χεροννήσου κ. Γερασίμου, ο βουλευτής Λασιθίου κ. Μανώλης Θραψανιώτης, ο Αντιπεριφερειάρχης Λασιθίου κ. Γιάννης Ανδρουλάκης, η Συντονίστρια της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης κ. Μαρία Κοζυράκη, οι δήμαρχοι Σητείας κ. Γιώργος Ζερβάκης και Χερσονήσου κ. Γιάννης Σέγκος, ο αντιδήμαρχος Αγίου Νικολάου Χάρης Αλεξάκης, ο αντιδήμαρχος Οροπεδίου Λασιθίου κ. Δημήτρης Τζιράκης κ.ά.

Ο Χαιρετισμός του Αρχιεπισκόπου Κρήτης

Αρχαιολόγοι, ιστορικοί, εθνολόγοι, φιλόλογοι, ερευνητές από την Ελλάδα και το εξωτερικό κατέκλισαν τον χώρο του Συνεδρίου κατά την εναρκτήρια εκδήλωση, στην οποία **ο Σεβασμιώτατος Αρχιεπίσκοπος Κρήτης κ. Ευγένιος,** στην σύντομη προσφώνησή του χαρακτήρισε ως **«το σημαντικότερο πνευματικό γεγονός που διοργανώνει η Κρήτη»** μνημονεύοντας με συγκίνηση τους

πρωτεργάτες των Κρητολογικών Συνεδρίων και επαινώντας τη σημερινή προσπάθεια που ακολουθεί το παράδειγμα εκείνων:

«Σκέφτομαι αὐτή τήν ὥρα, ἐκείνη τή μεγάλη μέρα τῆς 22ας Σεπτεμβρίου τοῦ 1961, στήν αἴθουσα τῆς Βασιλικῆς τοῦ Ἁγίου Μάρκου, πού εἶχε μόλις ἀποκατασταθεῖ, ὅταν, μέ τή φροντίδα τῆς Ἑταιρείας Κρητικῶν Ἱστορικῶν Μελετῶν, ἄρχιζαν οἱ ἐργασίες τοῦ Α' Διεθνοῦς Κρητολογικοῦ Συνεδρίου. Ἡ ἰδέα εἶχε ἀπό καιρό ζυμωθεῖ σέ ἕνα κύκλο ἀνθρώπων πού ἄφησαν ἀνεξίτηλη τή σφραγίδα τους στήν πνευματική προκοπή τῆς Κρήτης, ὁ Νικόλαος Πλάτων, ὁ Κώστας Λασιθιωτάκης, ὁ Νίκος Γιανναδάκης, ὁ Νίκος Παναγιωτάκης, ὁ ἴδιος ὁ Ἀνδρέας Καλοκαιρινός. Ἡ πρώτη αὐτή διοργάνωση ἦταν τό τρίτο ἐπίτευγμα μιᾶς ὁμάδας νεαρῶν διανοουμένων, πού εἶχε συγκροτηθεῖ στό Ἡράκλειο ἀπό τά τέλη τοῦ Πολέμου, γύρω ἀπό τόν Ἀνδρέα Γ. Καλοκαιρινό, τόν Πλάτωνα, τόν Καθηγητή Τωμαδάκη. Τό πρῶτο ἦταν ἡ ἔκδοση (τό 1947) τοῦ ἐπιστημονικοῦ περιοδικοῦ «Κρητικά Χρονικά». Τό δεύτερο, ἡ ἵδρυση τῆς Ἑταιρείας Κρητικῶν Ἱστορικῶν Μελετῶν (1951), ἀπό τήν ὁποία συστήθηκε, δύο χρόνια ἀργότερα, τό Ἱστορικό Μουσεῖο Κρήτης, ἕνα ἀπό τά σημαντικώτερα Ἑλληνικά Μουσεῖα σήμερα.

Μνημονεύω μαζί Σας ἐκείνους τούς ὑπέροχους ἀνθρώπους τοῦ πρώτου Κρητολογικοῦ Συνεδρίου μέ βαθειά συγκίνηση, τόν τότε Πρόεδρο τῆς Ὀργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀοίδιμο Πρωθιεράρχη τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης Εὐγένιο καί τούς σύν αὐτῷ, καί, πραγματικά, αἰσθάνομαι εὐεργετημένος ἀπό τό Θεό γιά αὐτό πού ζῶ σήμερα μαζί Σας. Ἐπιθυμῶ νά προτείνω στήν ἀγάπη Σας, καί παρακαλῶ πολύ νά ἀποδεχθεῖτε τήν ταπεινή μου πρόταση, νά τελοῦμε ἕνα μνημόσυνο γιά ὅλους τούς ἀοιδίμους Κρητολόγους κατ' ἔτος, στήν Ἀρχιεπισκοπή μας καί στόν ἱερό Ναό τοῦ Ἁγίου Μηνᾶ, συνδυάζοντάς το μέ μία ὁμιλία, ἀπό μέρους τῆς ΕΚΙΜ, γιά τήν προσφορά τους στά Κρητολογικά γράμματα. Εἶναι, ἴσως, τό λιγότερο πού μποροῦμε νά κάνουμε γι' αὐτούς, ἔκφραση τιμῆς καί μνήμης τῆς εὐεργεσίας τους.

Ἀντί χαιρετισμοῦ σᾶς παρακαλῶ πολύ νά μοῦ ἐπιτρέψετε, λοιπόν, μία ταπεινή ἐξομολόγηση, μία ἔκφραση μνημοσύνης, μιά λησμοσύνη τῆς λήθης, πού δέν μπορεῖ παρά νά ἀποδίδει σεβασμό καί εὐγνωμοσύνη καί νά γίνεται εὐλαβικό προσκύνημα σέ ἐκείνους πού προπορεύθηκαν καί ἄνοιξαν δρόμους.

Σᾶς ἐξομολογοῦμαι τήν ἀδυναμία μου νά εὑρίσκομαι ἐνώπιόν σας, νά ἵσταμαι στή θέση ὅπου προκάτοχοί μας, σέ ἀνάλογες στιγμές, μέ τό πύρωμα τῆς καρδιᾶς τους προσφωνοῦσαν Συνέδρους τῶν προηγούμενων 12 Συνεδρίων ἀγαπητικῆς ἐπιστημονικῆς προσφορᾶς. Φέρνω στή μνήμη ὅλων Σας πρόσωπα ἱερά, Ὀργανωτικές Ἐπιτροπές, τιμητικές Ἐπιτροπές, μεγάλους Κρητολόγους, στούς ὁποίους ὀφείλουμε αἰώνια τιμή καί σεβασμό».

Στην προσφώνησή του, **ο Σεβασμιώτατος Αρχιεπίσκοπος Κρήτης κ. Ευγένιος,** φανέρωσε γιά άλλη μία φορά την αγάπη του για τα γράμματα, το έντονο ενδιαφέρον του για την ιστορική έρευνα, καθώς καί τη σπουδή του γιά τη διάσωση αρχείων και σπανίων εκδόσεων:

«Ἐξηνταένα χρόνια μετά τήν πραγματοποίηση τοῦ πρώτου Κρητολογικοῦ Συνεδρίου στό Ἡράκλειο, εἴμαστε στήν εὐχάριστη θέση, ὅλοι ἐμεῖς οἱ Κρηταγενεῖς καί Κρητολάτρες, νά γινόμαστε αὐτόπτες καί αὐτήκοοι μάρτυρες τοῦ γεγονότος τῆς σύγκλησης τοῦ 13ου Διεθνοῦς Κρητολογικοῦ Συνεδρίου, πού λαμβάνει χώρα στήν πανέμορφη καί εὐφήμως ἀνά τόν κόσμο γνωστή πόλη πού φέρει τό ὄνομα τοῦ Ἁγίου Νικολάου, καί φιλοξενεῖται ἀπό τούς ἀνοιχτόκαρδους κατοίκους της, τούς εὐγενεῖς ἄρχοντές της καί φυσικά ἀπό τήν Τοπική Ἐκκλησία, τήν Ἱστορική Ἱερά Μητρόπολη Πέτρας καί Χερρονήσου, τῆς ὁποίας ὁ καλός Ἐπίσκοπος δέν εἶναι μαζί μας αὐτή τήν ὥρα, ἀφοῦ ὡς Συνοδικός Πάρεδρος μετέχει στήν Ἁγία καί Ἱερά Σύνοδο τοῦ Οἰκουμενικοῦ μας Πατριαρχείου στήν Κωνσταντινούπολη.

Μᾶς ζητήθηκε ἀπό τήν κ. Γκράτζιου, Πρόεδρο τῆς Ὀργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Συνεδρίου, καί ἀπό τόν καλό φίλο καί ὑπέροχο πρωτεργάτη ἔργων ἀγαθῶν καί μεγάλων, τόν Πρόεδρο τῆς ΕΚΙΜ κ. Ἀλέξη Καλοκαιρινό, νά ἀπευθύνουμε ἕνα χαιρετισμό στήν ἔναρξη τοῦ Συνεδρίου αὐτοῦ, πού εἶναι ἀναμφίβολα τό σημαντικώτερο πνευματικό γεγονός πού διοργανώνει σήμερα ἡ Κρήτη, καί ἰδιαίτερα ὁ τόπος αὐτός, καί πού, ὅπως διαφαίνεται ἀπό τό πρόγραμμά του, συγκεντρώνει τό πανελλήνιο καί παγκόσμιο ἐνδιαφέρον, ἀφοῦ οἱ εἰσηγήσεις τῶν Συνέδρων του ἀποτελοῦν πρωτότυπες ἐπιστημονικές συνεισφορές πού

καταγράφουν πτυχές τῆς ἰδιοπροσωπείας τοῦ τόπου πού μᾶς γέννησε καί ἀγαπᾶμε, τῆς Κρητικῆς καλλιελαίου μέ τίς βαθειές ρίζες στό παρελθόν καί τόν ἐλπιδοφόρο καρπογόνο προσανατολισμό τῶν κλάδων της στό μέλλον. Ἀνάδειξη σέ κάθε τέτοιο Συνέδριο, καί ταυτόχρονα ἀξιοποίηση γιά τό σήμερα καί τό αὔριο, ὅλων ἐκείνων τῶν στοιχείων πού μαρτυροῦν ἀδιάψευστα γιά ἕνα λαό πού ξέρει νά ἀγωνίζεται, νά δημιουργεῖ πολιτισμό, νά μεταμορφώνει τήν καθημερινότητά του, νά ζεῖ μόνο μέ πνευματική ἐλευθερία καί νά πεθαίνει γι' αὐτήν.
Εἶναι γνωστό ὅτι, ἡ Κρήτη μας διέσχισε τήν ἱστορία περνώντας μία τρικυμισμένη ζωή, ὅσο τρικυμισμένη εἶναι συχνά ἡ θάλασσα πού τήν περιβάλλει. Ἔζησε χρόνια πολλά μέσα στήν χαρά ἑνός δικοῦ της πολιτισμοῦ ἀλλά ἔγινε καί περιζήτητη συχνά ἀπό κατακτητές πού τήν σκλάβωσαν. Ἄλλοι μέ τή δύναμη τῶν ὅπλων, ἄλλοι μέ τήν ἰσχύ τοῦ νοῦ καί τῆς πολιτικῆς μαεστρίας τήν ὑπέταξαν. Ὁ λαός της ὅμως δέν ἔχασε ποτέ τήν ἐλπίδα του καί μέ ἕνα κληρονομικό δυναμισμό, κάνοντας τόν καημό του ποίημα και τόν πόνο του τραγούδι ἔμεινε πιστός στίς παραδόσεις του καί ἔγραψε ἱστορία αἵματος καί ζωῆς, πολιτισμοῦ καί ἀνθρωπιᾶς, πού μόνο φῶς μπορεῖ νά προσφέρει στήν ἀχλύ τῶν καιρῶν μας και στή σύγχυση πού μᾶς κυριεύει.

Μέ τό σκεπτικό αὐτό, νομίζω ὅτι οἱ καρποί τῶν ἀνθρώπων τῆς λογιοσύνης, πού παρουσιάζονται ἐπί σειρά ἐτῶν στήν Κρητολογική Συνεδριακή αὐτή Τράπεζα, ἀποτελοῦν συνέχεια τῆς πολύτιμης ἐκείνης παρακαταθήκης τῶν προγόνων, πού παρέδωσαν σ' ἐμᾶς τή σκυτάλη τῆς ζωῆς, τό μεγάλο προνόμιο ἀλλά καί τήν ἱστορική εὐθύνη νά ζοῦμε πάνω σέ αὐτό τό βράχο τῆς Μεσογείου, μέ τήν ὑπόσχεση ἀπό μέρους μας νά συνεχίσομε τό ἔργο τους, προσθέτοντας τή δική μας συμβολή στό οἰκοδόμημα πού μνημειώνει τή διαχρονική παρουσία καί προσφορά τῆς Κρήτης στόν παγκόσμιο πολιτισμό.

Ἀγαπητοί Σύνεδροι,

Μέ τήν προηγούμενη ἰδιότητά μου, ὡς Μητροπολίτης Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου, εἶχα τήν εὐλογία νά ὑποδεχθῶ πολλούς ἀπό ἐσᾶς στό Κρητολογικό Συνέδριο τοῦ Ρεθύμνου τό 2011, τότε πού ὁ θεσμός τῶν Κρητολογικῶν Συνεδρίων συμπλήρωνε μισό αἰῶνα ζωῆς. Ἔντεκα χρόνια μετά, φθάσαμε αἰσίως στό 13ο Κρητολογικό Συνέδριο, πού καί αὐτό, ὅπως καί κάθε Κρητολογικό Συνέδριο, θεωροῦμε ὅτι ἕνα σκοπό ὑπηρετεῖ. Ὄχι ἁπλά τή διεύρυνση τῆς γνώσης μέσῳ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἔρευνας, ἀλλά, προπάντων, τήν ἀξιοποίησή της, ὅπως καί αὐτήν τῆς ἱστορικῆς μας μνήμης, γιά τόν ἀναβαπτισμό τῆς αὐτοσυνειδησίας μας, γιά τό σήμερα καί τό αὔριο τῆς Κρήτης μας, «τῆς Κρήτης πού εἶναι ὄμορφα ὁ οὐρανός καί ἡ γῆ της, ὄμορφα καί τά σπλάχνα της, ὡς εἶναι κι ἡ ψυχή της».
Μέ τίς σκέψεις αὐτές ἀπό μέρους τῆς Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης εὐχόμαστε ἐπιτυχία στό πνευματικό αὐτό Συμπόσιο καί εὐόδωση τῶν ἐργασιῶν του, γιά τήν προαγωγή τοῦ σκοποῦ πού ὑπηρετεῖ.

Φίλοι κι ἀδέλφια, ὑποκλίνομαι μαζί σας στό μεγαλεῖο τῆς ἀθάνατης κρητικῆς ψυχῆς, πού ἀγωνίζεται πάντα, ἀναπνέοντας ἀέρα ἐλεύθερο, νά κάνει τό αὔριο της καλύτερο ἀπό τό χθές καί πού αὐτοπροσδιοριζόμενη μέ τή συνοδεία τῆς λύρας της τραγουδᾶ

«Πάντα ψηλά στέκει ἡ κορφή ἄν εἶν' καί χιονισμένη,
τόν βράχο δέρνει ἡ θάλασσα, μά πάντα βράχος μένει».